

Список використаних джерел:

1. Жукова Ю. Охорона праці при роботі з комп'ютером. Ю. Жукова «Охорона праці», 2016. №2 с.51.
2. Як зберегти зір працюючи за комп'ютером, «Безпека життєдіяльності» 2010, №1. с. 36-40.
3. Титаренко В. М. Основи виробничої безпеки у майстернях. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. с. 296.
4. Цина А. Ю. Основи охорони праці: підручник для студентів педагогічних ВНЗ. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2014. с. 386.

ОСОБЛИВОСТІ БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ПРАЦІ ПРИ ВИГОТОВЛЕННІ СТАРШОКЛАСНИКАМИ ОБ'ЄКТІВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОЇ ТВОРЧОСТІ

Суховій Н. Г.

здобувач третього (освітнього наукового) вищої освіти кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Срібна Ю. А.

кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Долучення до трудових дій та умінь, тобто до праці, підростаючого покоління старшокласників зумовлене необхідністю формування особистісних цінностей. Тому трудові завдання (проекти) повинні мати зміст, розуміти цінності, формувати естетичні смаки.

Важливо, як зазначив В. О. Сухомлинський, сутність виховання старшокласників засобами трудового навчання полягає в наступному: «Громадянське начало праці органічно зливається з почуттям власної гідності. Радість праці для людей має у своїй основі глибоке особисте почуття гордості, власної гідності. Важливо, щоб в основі громадянських почуттів лежала трудова гордість підлітка, переживання того, що у своїй улюбленій справі він

неперевершений майстер.»

Велику увагу виховній ролі праці приділяє академік сучасності В. М. Мадзігон. Він у своєму дослідженні зазначає: «В сучасній школі навчання має органічно поєднуватися з суспільно корисною виробничою працею учнів, це необхідно не тільки з економічного погляду, а й тому, що даний підхід сприяє гармонійному вихованню розвиненої особистості... Людина, її внутрішні можливості, талант і здібності розкриваються через працю».

Отже, зазначимо, як стверджують науковці, дослідники, що трудова діяльність здобувачів загальної середньої освіти є поєднанням багатьох факторів. Це поєднання розумової (сенсорний апарат, емоційна та психічна середина) і фізичної (опорно-м'язова система) енергії на шляху створення цінностей, має надзвичайні виховні можливості, формування цілісного ставлення до трудових дій при виготовленні спроектованих естетично довершених виробів з використанням безпечних умов праці.

У сучасних закладах загальної середньої освіти звертається особлива увага на безпечні умови праці під час проведення навчальних занять у навчальних майстернях, а також акцентується увага на проведенні різноманітних заходів у закладі щодо збереження здоров'я здобувачів закладу середньої освіти, адже здобувачам освіти властива рухливість і допитливість.

1. Питання охорони праці та безпеки життєдіяльності сьогодні надзвичайно звучить у організації всього навчального-виховного процесу, а особливо це питання надзвичайно важливе під час проведення уроків предмета «Технології» зі старшокласниками.

Стан роботи у закладі загальної середньої освіти з безпечних умов праці, її охорони та виробничої санітарії перебуває під щоденним контролем адміністрації закладу, а також учителя з технологій. З цієї мети проводиться навчання всіх учасників освітнього процесу у закладі.

2. Усі організаційні, санітарно-гігієнічні та лікувально-профілактичні заходи спрямовані на збереження життя та здоров'я здобувачів освіти, ліквідацію причин, які мають спричинити травматизм і його профілактичні

заходи.

3. Усі учасники освітнього процесу зобов'язані виконувати правила безпеки життєдіяльності та охорони праці. Всю цю діяльність регламентують законодавчі нормативно-правові та інструктивні матеріали. Опрацювавши Конституцію України (стаття 43,50), Закон України «Про освіту» (стаття 26), Закон України «Про охорону праці» (стаття 6, 7, 10, 15, та інші) знаходимо всі ці твердження та обов'язково їх виконуємо.

4. У закладі освіти розроблені та затверджені Інструкції з питань безпеки життєдіяльності, що містять питання збереження здоров'я, пожежної безпеки, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побутових умов, дії у період воєнного стану, тощо.

Отже, упродовж навчального року проходять такі заходи:

- проведення різного виду інструктажів, зокрема вступного, первинного, цільового ;
- внутрішнього контролю;
- навчання та перевірка знань з означуваних питань;
- різні профілактичні заходи;
- проведення зборів батьківських колективів із метою попередження дитячого побутового травматизму, а також і на уроках предмета «Технології».

5. Позитивно впливає на здобувачів освіти виготовлення різних інформаційних матеріалів, виставок, стендових матеріалів із висвітленням безпечних умов проживання людства в оточуючому середовищі, особливо у період воєнного стану в Україні.

6. При вивченні різних модулів навчального предмета «Технології» у 10-11 класах приділяємо особливу увагу учнів під час їх роботи із різними пристроями та обладнаннями у шкільній майстерні. Після закінчення семестру результати роботи з усіх важливих питань розглядаються на засіданнях педагогічної ради для прийняття відповідних рішень з метою запобігати нещасним випадкам, адже працюючи злагоджено в закладі загальної середньої освіти виховуємо здорове покоління, бо від нього залежить один з основних

ресурсів розвитку країни та її безпека.

7. Забезпечення безпечних умов праці під час виконання проєктів з декоративно-прикладної творчості є ключовим аспектом освітнього процесу в закладах середньої освіти. Особливої актуальності це питання набуває в умовах воєнного стану, коли збереження життя і здоров'я кожного учня ж пріоритетним завданням.

Завдяки комплексному підходу до організації безпечного освітнього середовища, включаючи нормативне регулювання, систематичне проведення інструктажів, профілактичну роботу з учнями та батьками, постійний моніторинг і аналіз стану охорони праці, створюються умови, за яких старшокласники можуть не лише здобувати практичні трудові навички, але й формувати усвідомлене ставлення до праці, відповідальність за себе та оточення.

Отже, безпечні умови праці є невід'ємною частиною реалізації освітніх проєктів у межах предмета «Технології», сприяють професійній орієнтації, моральному становленню учнівської молоді та розвитку творчих здібностей у гармонії з сучасними вимогами до охорони праці в закладах загальної середньої освіти.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-Bp#Text>
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-XII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
4. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям. Київ: Радянська школа, 1977. 400 с.
5. Мадзігон В.М. Педагогіка і практика: праця як засіб виховання особистості. Київ: Освіта України, 2010. 196 с.
6. Типове положення про організацію навчання з питань охорони праці.

Наказ Держгірпромнагляду України № 15 від 26.01.2005.

7. Методичні рекомендації щодо організації охорони праці в закладах освіти. Київ: МОН України, 2021.

8. Інструктивно-методичні матеріали з питань безпеки життєдіяльності. Міністерство освіти і науки України. <https://mon.gov.ua/>

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Титаренко В. М.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри захисту України та безпеки життєдіяльності Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Питання безпеки життєдіяльності під час воєнного стану на території нашої країни сьогодні виступають надзвичайно важливими та необхідними.

Основною складовою державної політики країни, національної безпеки є створення безпечних умов праці та цивільного захисту з метою збереження найвищої цінності суспільства – людини, її життя і здоров'я. 24 лютого 2022 року розпочався новий етап визвольної боротьби нашого народу за свою свободу та незалежність, а також відновлення територіальної цілісності та суверенітету нашої держави.

Як зазначається у нормативних документах, головним завданням сьогодення є збереження життя кожного громадянина України. Ворог нещадно руйнує дитячі сади, школи, заклади профтехосвіти, коледжі, університети. Але найжорстокішим та найболючішим – втрати сотень загублених життів від рук агресора.

Особливості проживання населення країни в умовах воєнного стану зазнають всі члени суспільства в усіх сферах життєдіяльності. Великого впливу на здобувачів вищої освіти та фахівців навчального процесу зазнають всі причетні до нього. Тому життєвою умовою сьогодення є поглиблення та